

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з наукової роботи
Національного транспортного
університету, д-р техн. наук, професор



Олена СЛАВІНСЬКА

«26» 06 2026 р.

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації

Дерегуза Ігоря Андрійовича

на тему «Управління параметрами якості транспортного обслуговування

населення міським громадським транспортом»,

що подається на здобуття ступеня доктора філософії

за спеціальністю 275 Транспортні технології (за видами)

Актуальність теми.

Проблема управління якістю транспортного обслуговування населення є складною, комплексною і пов'язана із низкою теоретичних та практичних питань, які потребують розв'язання. Ще жодна країна не змогла задовольнити основні соціальні потреби своїх мешканців в пересуванні на збалансованому рівні. А потреба у використанні додаткових ресурсів та зростаючий екологічний чинник у системі «населення – транспорт – автомобільні дороги – навколишнє середовище» лише посилює соціальні виклики.

Протиріччя в розвитку пасажирських транспортних систем, у значній мірі, пов'язані із тим, що потреби населення у переміщенні є динамічними, мають характерні особливості і змінюються за часом та територією. Крім того, на вибір пасажирського маршруту впливають й стан автомобільних доріг, показники безпеки дорожнього руху, технічний стан громадського транспорту, екологічні умови тощо. Це зумовлює необхідність постійного оцінювання, вивчення і дослідження цієї проблеми для приведення системи транспортного обслуговування у відповідність з вимогами та потребами користувачів. Особливої гостроти ця ситуація набуває в містах.

Переважає більшість потреб населення у послугах пасажирського транспорту потребує оперативного, а в окремих випадках – невідкладного задоволення. У багатьох ситуаціях, якщо така потреба не була забезпечена у визначений часовий проміжок, вона втрачає актуальність для користувача. Саме тому виникає необхідність здійснення регулювання функціонування транспортної системи з урахуванням часових параметрів. Для цього використовуються технічні, фінансово-економічні та трудові ресурси, ефективно управління якими має здійснюватися як у перспективному плануванні, так і в режимі реального часу на основі результатів оцінювання якості транспортних послуг та умов її забезпечення. Встановлення

невідповідностей у процесі такого оцінювання свідчить про порушення необхідного рівня якості транспортного обслуговування. Таким чином, якість надання транспортних послуг населенню виступає одним із ключових визначальних факторів.

Отже, актуальним завданням є систематизація та інтеграція сукупності знань щодо оцінювання рівня обслуговування пасажирів громадським транспортом, зокрема в межах міської транспортної системи, що функціонує у взаємозв'язку «населення – транспорт – автомобільні дороги – навколишнє середовище». Важливість цього напрямку визначається тим, що результати таких досліджень дають змогу обґрунтовано оцінити якість транспортного обслуговування населення, визначити проблемні та вразливі елементи транспортних систем, забезпечити їх ефективну організацію та своєчасне попередження можливих порушень у процесі функціонування.

Таким чином, одним із актуальних науково-прикладних завдань є удосконалення та подальший розвиток науково-методичних підходів до управління параметрами якості транспортного обслуговування населення міським громадським транспортом. Наукова прогалина полягає у недостатньому розвитку методів, моделей і механізмів, спрямованих на визначення характеристик окремих елементів системи транспортного обслуговування населення міським громадським транспортом, встановлення їх впливу на параметри якості транспортних послуг, а також визначення ступеня цього впливу. Пріоритетним напрямом є оптимізація комплексу проєктних заходів, спрямованих на підвищення якості транспортного обслуговування шляхом удосконалення характеристик і параметрів функціонування відповідної транспортної системи.

Метою дисертаційної роботи є підвищення результативності і ефективності функціонування та розвитку транспортних систем міст на основі вдосконалення і подальшого розвитку науково-методичних засад управління параметрами якості транспортного обслуговування населення міським громадським транспортом.

Об'єктом дослідження є процеси транспортного обслуговування населення міським громадським транспортом.

Предмет дослідження є методи, моделі і механізми управління процесами і системами транспортного обслуговування населення міським громадським транспортом.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Наукові результати дисертаційної роботи одержані в процесі виконання завдань програм наукових досліджень Національного транспортного університету МОН України 2023-2026 рр. за темами: «Проєкти як засіб формування і реалізації стратегії логістичного аутсорсингу в умовах динамічного зовнішнього середовища» (0123U100255, 2023 р.); «Управління організаціями логістичних провайдерів у складному динамічному середовищі» (0125U000631, 2025 р.); «Управління організаціями логістичних провайдерів: ціннісно-орієнтований аспект» (0126U001972, 2026 р.); «Моделі та методи управління проєктами пасажирських перевезень» (0123U100744, 2026 р.).

Обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків, рекомендацій, які захищаються.

У дисертаційній роботі вирішено наукову-практичну проблему управління параметрами якості транспортного обслуговування населення міським громадським транспортом.

Наукові положення, висновки та рекомендації дисертації є достовірними, методологічно виваженими та підтвердженими практичною апробацією.

Основні результати полягають:

1. проведено аналіз методів, моделей і механізмів управління процесами і системами транспортного обслуговування населення міським громадським транспортом, що дозволило удосконалити науково-методичні засади управління параметрами якості транспортного обслуговування населення міським громадським транспортом. Виявлено характеристики елементів виокремлюваної системи транспортного обслуговування населення міським громадським транспортом, які впливають на параметри якості щодо надання відповідних послуг, і ступеня цього впливу, із подальшою оптимізацією складу заходів проєктного характеру, спрямованих на покращення даних параметрів якості через реалізацію змін у характеристиках відповідної системи транспортного обслуговування;

2. запропоновано модель для оцінювання параметрів якості транспортного обслуговування населення міським громадським транспортом, яка являє собою вдосконалення статистичної моделі логістичної регресії прогнозування параметрів транспортного обслуговування населення за умовами функціонування та розвитку міського громадського транспорту, в частині введення в якості предикторів характеристик елементів системи «населення – транспорт – автомобільні дороги – навколишнє середовище»;

3. запропоновано модель для визначення оптимальної сукупності проєктів, як портфеля (програми) проєктів, які спрямовуються на зміни в незалежних чинниках в умовах забезпечення досягнення встановленого цільового значення результативного критерію якості транспортного обслуговування населення міським громадським транспортом, який (критерій) ідентифікується як залежний від вказаних незалежних чинників. Дана модель може бути використана в межах вдосконалення і подальшого розвитку широкого кола моделей і методів, які стосуються проблематики управління параметрами, в тому числі, якості, транспортного обслуговування, зокрема, населення міським громадським транспортом;

4. розроблено метод управління параметрами якості транспортного обслуговування населення міським громадським транспортом, що дозволяє прогнозувати значення параметрів якості транспортного обслуговування населення міським громадським транспортом ґрунтуючись на ідентифікованих характеристиках елементів системи «населення – транспорт – автомобільні дороги – навколишнє середовище» і встановлювати ступінь впливу відповідних характеристик на зазначені параметри якості. На основі виявленого ступеня впливу, оцінюється результативність і ефективність проєктно-орієнтованих управлінських рішень, які приймаються стосовно реалізації змін щодо характеристик елементів виокремлюваної системи «населення – транспорт – автомобільні дороги – навколишнє середовище»;

5. розроблено механізм управління ризиками інформаційної безпеки в системах транспортного обслуговування, який ґрунтується на пропонуваній категорійній моделі причинно-наслідкових зв'язків між вразливостями і загрозами в сфері інформаційної безпеки в системах транспортного обслуговування. Дана модель розглядається за форму генетичного взаємозв'язку явищ і процесів їх функціонування та розвитку в припущенні, що одне явище (причина) за наявності відповідних умов детермінує позитивний чи негативний наслідок.

Практичне значення результатів дисертаційного дослідження полягає в тому, що представлені метод управління параметрами якості транспортного обслуговування населення міським громадським транспортом і механізм управління ризиками інформаційної безпеки в системах транспортного обслуговування доведено до рівня методичних рекомендацій, впровадження яких дозволяє підвищувати результативність і ефективність функціонування та розвитку транспортних систем міст.

Наукова новизна одержаних результатів:

- *вперше* запропоновано метод управління параметрами якості транспортного обслуговування населення міським громадським транспортом. Даний метод дозволяє прогнозувати значення параметрів якості транспортного обслуговування населення міським громадським транспортом ґрунтуючись на ідентифікованих характеристиках елементів системи «населення – транспорт – автомобільні дороги – навколишнє середовище» і встановлювати ступінь впливу відповідних характеристик на зазначені параметри якості;

- *вперше* розроблено механізм управління ризиками інформаційної безпеки в системах транспортного обслуговування, який ґрунтується на пропонуваній категорійній моделі причинно-наслідкових зв'язків між вразливостями і загрозами в сфері інформаційної безпеки в системах транспортного обслуговування. Дана модель розглядається за форму генетичного взаємозв'язку явищ і процесів їх функціонування та розвитку в припущенні, що одне явище (причина) за наявності відповідних умов детермінує позитивний чи негативний наслідок;

- *удосконалено* статистичну модель логістичної регресії прогнозування параметрів транспортного обслуговування населення за умовами функціонування та розвитку міського громадського транспорту, в частині введення в якості предикторів характеристик елементів системи «населення – транспорт – автомобільні дороги – навколишнє середовище»;

- *удосконалено* механізми управління процесами і системами транспортного обслуговування населення міським громадським транспортом, у частині розроблення моделі для оптимізації складу сукупності заходів проєктного характеру, спрямованих на забезпечення вимагаємого рівня нормованих значень параметрів даних процесів і систем, яка (сукупність) інтерпретується при цьому як програма або портфель;

- *отримало* подальший розвиток метод оцінювання ризиків інформаційної безпеки в системах транспортного обслуговування, в частині систематизації процесу оцінювання ризиків інформаційної безпеки за рівнями ймовірності та впливу даних ризиків на засоби контролю та управління в системах транспортного обслуговування.

Повнота викладення матеріалів дисертації в публікаціях та особистий внесок у них автора.

Статті у наукових періодичних виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України категорії «А» та/або у наукових періодичних виданнях інших держав, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus:

1. Melnychenko, O., Ignatenko, O., Tsybulskyi, V., Degtiarova, A., Kashuba, M., & Derehuz, I. Development of a mechanism for information security risk management of transport service provision systems (Розробка механізму управління ризиками інформаційної безпеки систем надання транспортних послуг). *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*, 1(3 (127), 2024. P. 27–36. Scopus (1,2 друк. арк.) DOI: 10.15587/1729-4061.2024.298144

URL: <https://journals.uran.ua/eejet/article/view/298144/291722>

Особистий внесок автора: розроблено механізм управління ризиками інформаційної безпеки в системах транспортного обслуговування (0,4 друк. арк.).

2. Melnychenko, O., Ignatenko, O., Tsybulskyi, V., Chechuha, O., Vyhovska, I., Derehuz, I., & Alimov, A. Devising a method for assessing the level of transport services in the “People – Transport – Road – Environment” system. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*, 2(3 (134), 2025. P. 6–15. Scopus (1,3 друк. арк.) DOI: 10.15587/1729-4061.2025.325104

URL: <https://journals.uran.ua/eejet/article/view/325104>

Особистий внесок автора: вдосконалено статистичну модель логістичної регресії прогнозування параметрів транспортного обслуговування населення за умовами функціонування та розвитку міського громадського транспорту в частині введення в якості предикторів характеристик елементів системи «населення – транспорт – автомобільні дороги – навколишнє середовище». Запропоновано концептуальні засади методу управління параметрами якості транспортного обслуговування населення міським громадським транспортом. (0,4 друк. арк.).

Статті у наукових періодичних виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України категорії «Б»:

3. Мельниченко О.І., Ігнатенко О.С., Дмитриченко А.М., Дерегуз І.А. Логістичне управління системою надання транспортних послуг населенню: антикризовий аспект. *Вісник Національного транспортного університету. Серія: «Технічні науки»*. 2023. Вип. 1 (55). С. 200-210. (0,9 друк. арк.) DOI: 10.33744/2308-6645-2023-1-55-200-210

URL: <http://publications.ntu.edu.ua/visnyk/55/200.pdf>

Особистий внесок автора: проведено аналіз підходів до механізмів управління процесами і системами транспортного обслуговування населення міським громадським транспортом (0,3 друк. арк.);

4. Мельниченко О.І., Ігнатенко О.С., Дерегуз І.А. Концептуальні засади проектування логістичних систем пасажирських сполучень й модернізації процесів управління ними. *Автомобільні дороги і дорожнє будівництво*. 2025. Вип. 117.2. С. 275-286 (0,8 друк. арк.) DOI: 10.33744/0365-8171-2025-117.2-375-386

URL: http://publications.ntu.edu.ua/avtodorogi_i_stroitelstvo/117.2/375.pdf

Особистий внесок автора: проведено аналіз механізмів управління процесами і системами транспортного обслуговування населення міським громадським транспортом (0,3 друк. арк.);

5. Воркут Т.А., Дерезуз І.А., Добровольська А.М., Ткаченко О.В. Проектно-орієнтоване управління параметрами якості транспортного обслуговування населення міським громадським транспортом. Науковий журнал «Автомобільні дороги і дорожнє будівництво», 2025. Вип. 118. Частина 2. С. 203-210. (0,7 друк. арк.) DOI:10.33744/0365-8171-2025-118.2-203-210

URL: https://arccjournal.org/web/uploads/pdf/2025_62_4-86-93.pdf

Особистий внесок автора: запропоновано модель для обґрунтування проектно-орієнтованих управлінських рішень, які розглядаються в складі пропонованого авторами методу управління параметрами якості транспортного обслуговування населення міським громадським транспортом. (0,2 друк. арк.).

6. Добровольська А.М., Дерезуз І.А. Систематизація та оцінювання ризиків інформаційної безпеки в системах логістичного обслуговування. Науковий журнал «Автомобільні дороги і дорожнє будівництво», 2026. Вип. 119(1), 383-393 (0,79 друк. арк.) DOI: 10.33744/0365-8171-2026-119-383-393

URL: <https://arccjournal.org/uk/journals/vip-119-2026/sistyematizatsiya-ta-otsinyuvannya-rizikiv-informatsiynoyi-byezpyeki-v-sisityemakh-logistisnogo-obslugovuvannya>

Особистий внесок автора: реалізовано механізм управління ризиками інформаційної безпеки, який базується на використанні матриці наслідків і передбачає поетапне оцінювання та групування ризиків із подальшим формуванням відповідних заходів реагування. Практичну апробацію механізму здійснено на прикладі підприємства транспортної сфери, для якого визначено рівні ризиків та сформовано програму управління ними. (0,6 друк. арк.).

Апробація результатів роботи. Результати роботи були представлені на міжнародних і всеукраїнських науково-технічних конференціях і семінарах: The 4th International scientific and practical conference «Conceptualities of IT-Project Management Information Systems» (BoScience Publisher, Boston, USA, December 28-30, 2022); LXXVIII, LXXIX, LXXX наукові конференції професорсько-викладацького складу, аспірантів, студентів та співробітників відокремлених структурних підрозділів Національного транспортного університету Міністерства освіти і науки України (Київ, 2023, 2024, 2025 роки); I, II та III Всеукраїнські наукові конференції здобувачів освіти і молодих учених «Відбудова транспортної інфраструктури України» (Київ, НТУ, 2023, 2024, 2025 роки); Міжнародна наукова конференція «Формування ефективної системи управління якістю пасажирських перевезень у міському громадському транспорті» (м. Надвірна, 5–6 червня 2025 року).

Оцінка структури дисертації, її мови та стилю викладення, дотримання норм академічної доброчесності.

Структура дисертаційної роботи визначена завданнями дослідження і містить в собі вступ, чотири розділи, висновки, список використаних джерел та додатки. Загальний обсяг дисертації становить 148 сторінок. Основний зміст дисертації викладено на 110 сторінках. Робота містить 5 рисунків, 14 таблиць та 2 додатки. Список використаних джерел налічує 135 найменування.

Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело. Рівень запозичень в основному тексті дисертації складає 0,01 % (звіт перевірки сформовано за допомогою StrikePlagiarism.com, ID 333854389, дата перевірки 14.05.2026 р.).

Загальний висновок.

Враховуючи вищенаведене, дисертаційна робота Дерезуза Ігоря Андрійовича на тему «Управління параметрами якості транспортного обслуговування населення міським громадським транспортом», що представлена до розгляду на розширеному засіданні кафедри логістики та проєктного менеджменту, факультету менеджменту, логістики та туризму Національного транспортного університету, відповідає вимогам щодо оформлення згідно Наказу Міністерства освіти і науки України №40 від 12.01.2017 р.

Дисертаційна робота Дерезуза Ігоря Андрійовича на тему «Управління параметрами якості транспортного обслуговування населення міським громадським транспортом» та його публікації відповідають вимогам п. 6-9 Постанови Кабінету Міністрів України №44 від 12 січня 2022 р., а новизна дисертаційної роботи відповідає науковому спрямуванню за спеціальністю 275 Транспортні технології (за видами) та освітньо-науковій програмі «Транспортні технології на автомобільному транспорті», що реалізується в Національного транспортного університету.

Головуюча на розширеному засіданні
в.о. завідувача кафедри логістики
та проєктного менеджменту,
д-р техн. наук, професор


підпис

Тетяна ВОРКУТ

Рецензенти:

в.о. завідувача кафедри транспортних
систем та безпеки дорожнього руху
канд. техн. наук, професор


підпис

Оксана ГУЛЬЧАК

доцент кафедри транспортних систем
та безпеки дорожнього руху,
канд. техн. наук, доцент


підпис

Євгенія ШАПЕНКО

Секретар на розширеному засіданні
доцент кафедри логістики
та проєктного менеджменту,
канд. техн. наук, доцент


підпис

Оксана БІЛОНОГ